

Godin Akam Inigha Izir Gumazim Sefanaian Akinafarim O Sefanaia Akar faragha zuim

Dughiar atrivim Josaia Judabar arazir kuraba akirizimin, Sefanaia gin iza Ikiavira Itir God a ganingizir akabav gei. (Ni 2 Atriviba, sapta 22 ko, 23in gan.) Sefanaia ghaze, Judan adarazi arazir kurar me Godin ziam fava amiba ataghiragham. Puvatightima, God me bagh osimtizir ekiam amadaghti a izam.

Sefanaia uaghan migia ghaze, kantrin igharazir Judabar apanim gamiba, God uaghan me gasighasigham. Eghti Jerusalem uaghan ikuvigham. Eghti gumazamizir navibagh iragha arazir aghuibagh amiba, me deraghvira ikiam. Eghti gin Jerusalem ua deragh otoghti, gumazamizir Godin damazimin deraziba an aven ikiam.

Ikiavira Itir God Izamin Dughiam Otogham

(Sapta 1--3)

Ikiavira Itir God Izamin Dughiam otoghti, a gumazamiziba isi kot darigham

¹ Emonin otarim Josaia, a Judan atrivimin itima,

Ikiavira Itir God akar kam Sefanaia ganingi. Sefanaia Atrivim Hesejian anabamin oto. Kusi, a Sefanaian afeziam, ezi Kusi afeziam Gedalia, ezi Gedalian afeziam Amaria, ezi Hesekia Amarian afeziam.

² Ikiavira Itir God kamaghin Sefanaia migei:

“Ki nguazir kam in itir biziba bar ada avigha da makunizi moghin, dagh asighasigham,

³ kar gumamaziziba bar moghira, ko asiziba, ko kuarazir overiam in mighagha aruiba, ko osirir ongarim in aruiba.

Bizir kaba gumamazizibagh amima, me arazir kurabagh ami,
ki bar ada agivaghham.

Eghti tam ua ikian kogham.

Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.

⁴ “Judan gumamaziziba ko Jerusalem in gumamaziziba bar moghira,
ki mizazim me gasegham.

Asem Bal in ziam fer arazim in bizir ikiavira itir vaghvaziba, ko an ofa gamir gumaziba,

ki bar me gasighasigham,
eghti gumamaziziba ua me ginighnighan kogham.

⁵ Gumamazizir uan dipenibar isiriabar ghua-vanaga, aruem ko, iakinim ko, mikovezibar ziaba feba,

ki me gasighasigham.

Gumamazizir avirim nan ziam fa kamaghin migei,

‘E Ikiavira Itir God in ziam in pin an akakagha ghaze, Bar guizbangira, e an gin zui.’

Ezi puvati, me uaghan asem Molekin ziam fa ghaze,

‘E asem Molekin ziamin pin akakagha ghaze,
Bar guizbangira, e asem Molekin gin zui.’

Kamaghin amizi, ki me gasighasigham.

⁶ Gumazamiziba akirim na gasa, ua nan gin zuir puvati,

egha tuavim uarir akakaghasa na bagha iza,
nan azangsizir puvati.

Ki uaghan gumazamizir kabagh asighasigham.”

⁷ Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam a roghira izegha gifa.

Kamaghin amizi, ia an boroghin izi nimira iki.

Ikiavira Itir God uan gumazamiziba me misoghasava ami,

mati gumaziba ofa damuasa asizibav sosi.

Egha gumazir igharazibar diazi me iza garima,
a uan damazimin zuezir arazim damuasa me migei.*

⁸ Ikiavira Itir God ghaze,

Dughiar ki uan gumazamizibav soghamim,

ki atrivimin gumazir dapaniba ko, atrivimin otariba ko, kantrin igharazibar arazibagh amir gumazamiziba,

---

* **1:7:** Vezin kamın akar isin zuim, a kamaghin migia ghaze, bizir God damuasa mikemeziba, da mati gumaziba God bagh ofa damuasa amizir bizibar dughiam. Me asizibav sogha ofabagh ami. Egha me gumazir igharazibar deima me iza me ko uari akuvava asizir ofan kaba api. Ezi e deragha fozir puvati, akar isin zuim, gumazir igharazir kaba, me taia. Gumazir maba ghaze, kar God diazir gumazir izi Judabagh asighasighamiba.

ki me gasighasigham.

⁹ Dughiar kamın, gumazamizir asebar ziaba fa,
uan gumazir ekiamın dipenim damuti a
izivasa,
me okiava gumazibav sozi me ariaghiri,
gumazir kaba, ki me gasighasigham.

¹⁰ Ikiavira Itir God ghaze,
Dughiar kamın ia oraghti ararem Osirir Tiar
Akar Jerusalemın itimın ikegh otivam,
eghti azirakam Jerusalemın ruaghatevir
igiamın ikegh otivam.

Egh ia oraghti, mighsiabagh isin dipeniba iri,
pamten tingagham.

¹¹ Ia ganti, ian gumazir dagiar ingangaribagh
amiba,
me bar arımighiregham.

Kamaghın amizi, ia nguibar ekiamın danganir
zarımın iki, bizir kaba baragh aziam.

¹² Dughiar kamın, ki lamba inigh Jerusalemın ave-
riam buriam.

Gumazir nan arazibagh ifongezir puvatiziba,
me ghaze me uari biziba bar dar amuam.

Me ghaze God pura iti.

A gumazir aghuibar akurvazir puvatigha,
gumazir kurabar araziba ikarvazir pu-
vati.

Eghti ki gumazir kabagh asighasigham.

¹³ Gumazir kaba, gumazir igharaziba izi
men biziba okemegh, men dipenibagh
asighasigham.

Me dipenir igiabar ingarigh, dar ikian
kogham.

Egh wainin azenir me opariba,
me dar wainin dipabar aman kogham.

14 Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam, a
roghira ize,
egh a bar zuamiram otogham.

Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam, a gu-
mazamizibar amuti,
me bar osemegham.

Dughiar kamın, midorozir gumazir gavgaviba,
me uaghan atiating pamten arangam.

15 Dughiar kamın, Ikiavira Itir Godin
aningagharim azenim giram,
eghti gumazamiziba osimtızir ekiamın aven
iki men naviba bar ikuvigham,
eghti biziba tintinimın ikuvam.

Eghti ghuariaba aruem avaraghti,
mitater piğha duar dafam otogham.

16 Dughiar kamın midorozir siğham arangti,
midorozir gumaziba izi,
nguibar ekiar divazir gavgaviba itiba ko
dipenir gavgavir ganganir gumaziba itiba,
me dav sogh pamten mikim, dimiva
arangam.

17 Ikiavira Itir God kamaghın miğei,
Gumazamiziba arazir kurabar na gami,
kamaghın amizi, ki bizir kurar avırım damuti
da me bativam,

eghti me damazir okavirizibar min pun-
 pun, daruamin tuaviba buriam.
 Eghti men ghuziba dipamin min iriti me
 arimighiram.
 Eghti men kuaba nguazim gisin kurighiri mati
 afiar buariba.

18 Dughiar kamın, Ikiavira Itir God uan
 aningagharim akagham,
 eghti men gol ko silva tong bar men
 akuraghan kogham.
 Bar puvatigham.
 An aningagharim, avimin min otogh nguazimin
 ruaghateviba
 bar dar isigham.
 A zuamiram otogh, nguazimin gumamaziziba
 bar me agivagham.

2

Gumamaziziba navibagh iragh

¹ Ia kantrin kamın gumamaziziba,
 ia uan arazir kurabar aghumsizir puvati.
 Ia deravira arazir kam ginighnigh,
 egh a bagh aghumsigh.
² Puvatighti, Ikiavira Itir God uan aningagharim
 akaghti,
 ia ikuvigham mati akimariba midii.
 Puvatighti, Ikiavira Itir God ian ataram,
 eghti an adarim avimin min ian isiam.
³ Ia gumamazizir uari abira, Ikiavira Itir Godin
 apengan itiba,

ia a bagh izi a baghvira iki.
Egh uari abinigh Godin damazimin arazir
aghuibar amu.

Ia kamaghin damuti, Ikiavira Itir God uan
aningagharim amadaghti
a izi arazir kuraba ikarvaghamin dughiam,
ia ti an aven modogh deraghvira ikiam.

*Judan kantrin boroghin itir kantriba Ikiavira
Itir God me gasighasigham*

⁴ Ikiavira Itir God Filistian kantri gasighasighti,
gumazitam Gazan nguibar ekiamin ikian
kogham.

Eghti Askelonin nguibar ekiam uaghan
gumaziba puvatigham.

Asdotin itir gumazamiziba, apaniba dughiar
vamiran me batuegham,
egh me uaghan Ekronin itir gumazamiziba
batuegham.

⁵ O Filistian ongarir dadarimin itiba, ia iku-
vigham.

Ikiavira Itir God ia isa kot gatigha gifa.

A ia gasighasighti, ian tav ikian kogham.

⁶ Ian nguazir ongarir miriamin itim, grazir kinim
a batogham.

Danganir kamın sipsipbagh eghuvir gumaz-
iba,

ia uari bagha dipenir doziba ko sipsipba
ikiamin divazibar ingaram.

2:4: Aisaia 14:29-31; Jeremaia 47:1-7; Esekiel 25:15-17; Joel 3:4-8;
Amos 1:6-8; Sekaraia 9:5-7

⁷ Ezi Judan ikizimîn ikiavîra itir varazira, me ian
nguazim iniam.

Eghti men sipsipba danganir kamîn itir graz-
ibar amiti,

Judaba Askelonîn nguibamîn itir
dîpenibar dakuam.

Eghti Ikiavîra Itir God, a men God,
a me ko iki me damuti
me deravîra ikiam.

⁸ Ikiavîra Itir Godîn Gavgaviba Bar Itim kamaghîn
migei,

“Ki Moapîn kantri ko, Amonîn kantri barazima,
aning nan gumazamiziba dipova akar
kurabar me miġia uari fe.

Me pamten miġia ghaze,
me Israelia abînigh men nguazim inigham.

⁹ Ki Ikiavîra Itir Godîn Gavgaviba Bar Itim, Is-
raelian God,

ki zurara angamîra ikia, guizbangîra miġia
Akar Gavgavir kam gami,

Moapia ko, Amonia me ikuvigham,
mati Sodom ko, Gomora ikuvizi moghîn me
ikuvigham.

Eghti ikarizir ataghatariba otivigh men nguazim
bar anevegham.

Eghti amangsîzim itir moziba nguibar kamîn
otoghti

a bar ikuvigh kamaghîra ikiam.

Eghti nan adarazir ikiavîra itir varazira,
me, me misogh pura men biziba iniva,

2:8: Aisaia 15:1–16:14; Aisaia 25:10-12; Jeremaia 48:1-47; 49:1-6;
Esekiel 21:28-32; 25:1-11; Amos 1:13-15   **2:9:** Jenesis 19:24

men nguaziba iniam.”

- 10 Moapia ko, Amonia uari fava akaba batosi,
 egha Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itimin
 gumazamiziba,
 me dibovir akar kurabar me migei.
 Kamaghin amizi, God me ikaragh
 pazavira me damuam.
- 11 Ikiavira Itir God me damuti,
 me puviram atiatingam.
 Kantriba bar, a men asebar amuti
 da pura bizir kinibar min otivam.
 Eghti gumazamizir ongarimin miriamin itiba ko,
 gumazamizir ongarir arighatizimin itiba,
 me uan nguibabara ikiva
 uan teviba apir dapaniba avighiva an
 ziam fam.
- 12 O Itiopian gumazamiziba, ia uaghan
 Ikiavira Itir God midorozimin aven ia
 misoghti
 ia arimighiram.
- 13 Ikiavira Itir God uan gavgavimin Asirian gu-
 mazamizibagh asighasigham,
 kantrin kam a notin amadaghan iti.
 Egh a men nguibar ekiam Ninive gasighasigham.
 Eghti nguibar ekiam kam dipaba puvatizir
 danganimin min otogham,
 eghti gumazamiziba ua an ikian kogham.
- 14 Bulmakauba ko, sipsipba ko, memeba ko, asizir
 atiabara izi a dakuam.

Apaniba dipenibar itir ter arariba isi tintinimın da kunigham.

Kamaghın amizi, dipenir kaba bar ikuvigham.

Eghti dimagarımın kuarazir biariba ko, miğhiaba ko, dariaba

da pura izi dipenir kabar ikıva

dar dipenir akıniba ko, tiar akaba ko, winduabar dapiagh ikıva arangam.

¹⁵ Niniven adarazi niğhniğha ghaze, me gavgavir ekiam iti,

me ikuvighan kogham, kamaghın amizi, me bar akonge.

Egha me ghaze, men nguibar ekiam a uabıra kantrin igharazibar nguibar ekiaba, bar dagh afıra.

Ezi bar puvati.

Bizir kurar kaba Ninive bato.

Ezi nguibam ikuvigha kamaghıra ikia, asızir atiabar danganım gava.

Gumazir an boroghın zuiba me atiatiava dapaniba roava bar an aghua.

3

Ikiavıra Itir God Jerusalemian arazir kuraba giın amada

¹ O Jerusalem, ni ikuvigham.

Nın gumamazıbar arazıba, Ikiavıra Itir Godın damazımın bar mızegha, kurigha bar ikufi.

Me an akaba batogha uan adarazıra, paza me gami.

² Me Ikiavıra Itir Godın akam barazir puvati,
 egha Ikiavıra Itir God men araziba akıran me
 aghua.

Egha niĝnızir gavgavim an ikian aghua,
 egha uarir akurvaghasa an azangızir puvati.

³ Men gumazir dapaniba mati laionba, mıtiriam
 men azima
 me pamten arava aroi.

Ezi men gumazir kotiaba tuisıziba, mati afiar
 atiaba mıtiriam puv men azi,
 ezi me asıziba apava,
 gurumzaraghan bagha agharitam atızir
 puvati.

⁴ Godın akam inigha izir gumaziba deraghavıra
 uan ingangarim gamir puvati,
 egha ifaghata gumazamizibagh
 asighasighasa pura me gifari.

Ofa gamir gumaziba, me bizir anogorogheziba
 paza dagh ami,
 egha uarıra uarir akurvaghasa Godın Akar
 Gavgavıba otavkiri.

⁵ Ezi Ikiavıra Itir God Jerusalemın ikiavıra iti.
 A guızın arazir aghuibaram ami, egha arazir
 derazir puvatıziba ana dagh amir puvati.

Mizarazıbar zurara, a guızın uan arazımın ĝın
 ghua,
 bar deragha kotiabagh amua, gumazamiz-
 ıbar araziba tuisısi.

Egha ingangarir kam ataghırızir puvati.
 Ezi gumazir kurar nguıbar ekiar kamın itiba,
 me guızın arazımın ĝın zuir puvati,

egha aghumsizir puvati.
Bar puvati.

⁶ Ikiavira Itir God kamaghin miġia ghaze,
“Ki kantrin maba bar me agifa, egha men nguibar
ekiabagh asighasiki.

Ezi dar nguibar ekiar divazir gavgaviba itiba
ko, dipenir ruarir ganganir gumaziba itiba,
da ikuvigha iti.

Gumazitaba nguibar ekiabar itir puvati,
kamaghin amizi, gumazamiziba ua nguibar
ekiabar aven itir tuavibagh aruir puvati.

⁷ Ki ghaze gumazamiziba nan arazir kabar gan,
nan apengan ikiam,
egh me nan amamangatighti ki men arazir
kuraba akiram.

Egh ki deraghvira men sure gamizir biziba, me
deragh dagh nighnighti,
ki me gasighasighan kogham.

Ezi me nan suren akaba barazir pu. Puvati.

Me zuamira ua dikavigha arazir kurabagh
ami.”

⁸ Ikiavira Itir God kamaghin an ġin zuir gumazamizibav gei,

“Ki men atara kamaghin uan nighnizim
akirigha gifa,

ki kantriba bar dar gumazamiziba inigh izi
me akuvagh,

men arazir kuraba ikarvagh.

Eghti nan aningagharim avimin min nguazir
kamin danganiba bar dagh asighasigham.

Kamaghin amizi, ia nighnizir aviribar amuan marki.

Ia Dughiar ki kantriba bar dar gumazamiziba isi kot darighamim bagh pura mizuam iki.

9 “Dughiar kamın, ki kantriba bar dar gumazamiziba miğeir miğirigibagh iraghti, da ua igiabar otivigham.

Eghti me miğeir miğirigibaba bar zuegh bar deragham.

Egh me ua aseba ko, mikiman kogham, me narara mikimam.

Egh me navir vamira iki, nan ingangarim damuam.

10 Nan gumazamizibar marazi tintinimin kantrin igharazibar ghue, ezi marazi kantri Itiopian iti, me ofaba inigh na bagh izam.

11 “Nan gumazamiziba, ia guizbangira nan akam batoke.

Eghti ki bizir kabar amuti da otivamin dughiamin, ian tongin itir gumazir uari fa akaba batoziba, ki bar me batuegham.

Eghti ia Jerusalemın ikiam, kar nan miğhsiam, egh ia ifaghati ua nan akaba batoghan kogham.

Kamaghin amizi, ia uamategh Jerusalemın izeghiva, ni ua uan arazir kurabagh nighnigh aghumsighan marki.

12 Eghti gumazamizitaba, ki me ateghti me Jerusalemın nguibamin ikiam.

Me bizir aviriba puvatigh guizbangira uari dikabiragham.

Egh na bagh izi uarir akurvaghsi nan azangsigham.

13 Israelian ikiavira itir varazira, men dibobonim bar sufi.

Me arazir kurabar amuan koghiva, akar ifavaribar amuan kogham.

Me guizin akabar amu, egh ifaran kogham.

Me deraghvira dapiagh avughsam,
eghti bizitam me damuti me atiatingan kogham.”

Bar akongeghamin onger akar mam

14 O Israelian gumazamiziba, ia pamten dimiva ighiabar amu!

O gumazamizir Jerusalemın nguibamın itiba,
ian navir averiaba deraghti ia bar akuegh mamaghira iki!

15 Ikiavira Itir God, ia gasighasighasa mikemezir akar kam,

a anegivagha ian apanibar agirazi me are.

Ikiavira Itir God, a Israelian atrivim,

a ian tongin iti.

Kamaghın amizi, ia bizitamın atiatingan marki.

16 O Jerusalem, Dughiam iziti me ni mikim suam,

Ia Saionın gumazamiziba, ia puram akongiva bizitamın atiatingan marki.

17 Ikiavira Itir God, a ian God, a ia ko iti.

An gavgavim ian akurazi, ia midorozimin uan
 apaniba abira.
 A ia bagha bar akongegh ighiabar amuam.
 Mati gumamaziziba uari akuva Godin ziam fa
 onger akabagh ami moghin,
 a ia bangin pamtem ongam.
 Guizbangira a bar ia gifonge, ia kamaghin
 nighnizir kam damuti,
 a migirigabagh asagham.

18 Ikiavira Itir God ua kamaghin migei,
 “Ki faragha puv ia gamizi, ia nan saghon iti.
 Ia fo, ia nan ziam fe puvati,
 ezi bizir kam ia gamima ia bar aghumsiki.
 Ezi ki datirighin ua ia inigh izasa.*

19 Dughiar kamra, apanir ia abiragha paza ia
 gamiziba,
 ki me gasighasigham.
 Ia Israelian tintinibar kantrin igharazibar itiba,
 ia mati sipsipba tintinibar ghuezi, ian sueba
 ikufi.
 Ki ia inigh ua ian nguibamin izam.
 Ia datirighin igharaz darazir damazimin bar
 aghumsiki,
 ezi ki ian aghumsizim agivagh ziar ekiam ia
 daningam.

Eghti nguazimin danganiba bar,
 dar gumamaziziba ian ziaba fam.
 20 Dughiar kamın, ia itir danganiba bar,
 ki ia inigh uamategh ian nguibamin izam.
 Egh ziar ekiam ia danighti,

* **3:18:** Hibrun akam me kagh deragha akamin mingarim
 abighizir puvati.

nguazimın gumamaziziba bar ian ziam fam.
Egh Dughiar kamın, kî ian ingangaribar amutî da
bar deragh otivam,
eghtî ian dabirabim deragham.
Kî Ikiavîra Itir God, kî mikemegha gifa.”

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea